

Programmabegroting Purmerend 2026-2029

Doelen en activiteiten

Organisatie

De samenleving ontwikkelt zich snel, en daarmee verandert ook onze opdracht als gemeente. Het Rijk draagt steeds meer taken en verantwoordelijkheden over aan gemeenten, wat directe gevolgen heeft voor onze organisatie. De gemeentelijke organisatie groeit mee met de stad, zodat we aan de gestelde ambities kunnen voldoen en de extra taken vanuit het Rijk kunnen oppakken.

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, betekent ook goede en professionele advisering en ondersteuning voor het bestuur, ambtelijke organisatie en regionale samenwerkingsverbanden. Nieuwe wetgeving die op ons afkomt dient goed en integraal in de organisatie te worden opgenomen.

Financieel

Om inwoners betrouwbaar te kunnen bedienen is langdurige stabiliteit in de gemeentefinanciën noodzakelijk. Om maatschappelijke opgaven met de juiste democratische afweging te kunnen oppakken, is financiële armslag noodzakelijk. Dat vraagt om een sluitende begroting voorzien van een meerjarenraming die in evenwicht is. De effecten van kabinetsplannen zijn daarbij een lastig in te schatten factor, maar betekenen regelmatig een bezuiniging. De korte zittingsduur van achtereenvolgende kabinetten leidt ertoe dat er weinig stabiliteit is in de gemeentefinanciën. Het kabinet kiest steeds voor korte termijn oplossingen in plaats van lange termijn investeringen. Ook de jaarrekening behoort in evenwicht te zijn. Daarbij voldoen we aan de richtlijnen van de begrotingscirculaire van de provincie Noord-Holland. Het kabinet is demissionair en de meicirculaire is beleidsarm en weinig verrassend, behalve dat een deel van de jeugdmiddelen uit het advies van Van Ark zijn uitgekeerd. Compensatie voor gestegen kosten zoals bij de Jeugdzorg en WMO vindt slechts in beperkte mate plaats. Ook het 'ravijn' in het gemeentefonds wordt nauwelijks gedempt. Gemeenten komen daarom niet onder bezuinigingen uit. Een verdere uiteenzetting is opgenomen bij de algemene dekkingsmiddelen.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Samenwerking

Purmerend is een betrouwbare partner in de regio, die staat voor haar inwoners en ondernemers en de belangen van Purmerend. Een veilige regio die goed met elkaar samenwerkt:

- Blijven samenwerken met de andere regiogemeenten op onder andere maatschappelijk en economisch gebied, met oog voor de groeiende rol als centrumgemeente en als prominente deelnemer aan de MRA.
- Vormgeven aan de betekenis van de groei van de stad en dorpen voor het gemeentebestuur.
- Blijven inzetten op een goede samenwerking binnen de veiligheidsregio. Dat vraagt om ambtelijke inzet bij de Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland (VrZW).
- Binnen de regio zijn ontwikkelingen gaande op het gebied van herindelingen. Purmerend en Beemster hebben positieve ervaringen opgedaan met de fusie tot de nieuwe gemeente Purmerend. Purmerend werkt daarom mee aan het maken van een robuuste regio.

Regiodeal

De Regio Deal Waterland is toegekend door het Rijk. Dit betekent een investering van 26 miljoen euro om de brede welvaart in onze regio te versterken. Met deze deal zetten we samen stappen

op het gebied van beter wonen, beter leren en beter werken. Zo creëren we een nog sterkere toekomstbestendige regio. De daadwerkelijke uitvoering start eind 2025. Gedurende een periode van 5 jaar (2025-2030) kunnen bestaande projecten worden versterkt en nieuwe initiatieven worden gelanceerd met ondersteuning vanuit de Regio Deal-financiering. Gemeente Purmerend is penvoerder en vervult de kassiersrol, mede namens gemeenten Edam-Volendam, Waterland en Landsmeer.

New Towns

De leefbaarheid en sociale samenhang in voormalige groeikernen (New Towns), zoals Purmerend, verslechteren in een snel tempo als we niet snel ingrijpen. Dat blijkt uit het onderzoeksrapport *Zorgen voor New Towns*; van groeikern tot aandachtsgebied. Dit vraagt om directe actie en ondersteuning van het Rijk om deze gebieden toekomstbestendig te maken. Dit rapport maakt de noodzaak duidelijk van vernieuwing in onze oudere wijken en wijst op het tekort aan voorzieningen, met name sociaal-culturele plekken en ontmoetingsruimten, die bijdragen aan de leefbaarheid en sociale cohesie. Daarom heeft Purmerend zich, samen met 6 andere New Towns - Almere, Capelle aan den IJssel, Helmond, Nieuwegein, Nissewaard en Zoetermeer - gecommitteerd aan een gezamenlijke lobby richting het Rijk. Het doel van deze lobby is financiële steun voor broodnodige ingrepen in onze stad, waaronder verbeteringen in voorzieningen en de openbare ruimte. Daarnaast vragen we om meer passende hulp voor kwetsbare groepen in onze lokale gemeenschap. Als onderdeel van de New Town Alliantie vraagt Purmerend het Rijk om investeringen en opname in landelijke beleidsinstrumenten, zoals de nota Ruimte en het Volkshuisvestingsfonds. De Alliantie schat de investeringsbehoefte op 3 miljard, aangevuld met expertise en regelgevingsruimte, om niet alleen nieuwe woningen te realiseren, maar ook het sociale weefsel in deze wijken te versterken.

Solide en gezond financieel beleid

We sluiten zoveel mogelijk aan bij het VNG advies aan gemeenten. Dat is om bewust tekorten te laten zien vanaf 2026 en keuzes voor te leggen aan de raad die het mogelijk maken de tekorten eerste 2 jaar te dekken. Door de gevolgen van de keuzes van het kabinet te laten zien, wordt een helder signaal afgegeven aan het demissionaire kabinet en de Tweede Kamer dat de gemeentelijke financiën momenteel onvoldoende zijn voor het uitvoeren van het huidige takenpakket. Er dienen meer middelen beschikbaar te komen om alle opgaven en ambities waar te kunnen maken en noodzakelijke uitgaven te kunnen doen. Daar waar het moet, stellen we bij.

- Het tijdig opstellen van planning en control producten die een goed inzicht geven in de realisatie van doelen en de stand van de middelen. Deze is overzichtelijk, betrouwbaar en kwalitatief op niveau.
- Het voorleggen aan de raad van meerdere bezuinigingsopties bij de Voorjaarsnota, zodat de raad kan kiezen.
- Het versterken van het eigen vermogen om de toenemende schulden te kunnen dragen.
- Daarnaast zetten we met de VNG en regiogemeenten in op een actieve lobby richting het kabinet.

Oekraïne en (nood)opvang

De oorlog in Oekraïne duurt voort. Nog steeds moeten Oekraïense ontheemden vluchten voor het aanhoudende geweld en zoeken zij opvang, onder andere in Nederland. We hebben in de regio te maken met meer opvang en tijdelijke huisvesting van bepaalde doelgroepen. In de regio Zaanstreek-Waterland werken we daarop samen. Zaanstad organiseert de asielopvang, Purmerend

het restant van de opdracht opvang van ontheemden uit Oekraïne en de 5 andere gemeenten de opvang van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV).

- We werken samen met diverse maatschappelijke partners om de ontheemden in onze gemeente een nette en humane opvang te bieden, passend bij de richtlijn die daarvoor door het Rijk is gegeven.
- We vragen bij het Rijk geld aan voor zowel de transitie van locaties naar tijdelijke opvang als voor het beheer van deze locaties.
- We verbeteren bestaande locaties om de leefbaarheid te vergroten en de bezetting te optimaliseren.

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGR10	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	6.568	6.009	6.163	6.604	6.564	6.695	6.776
Baten	-207	-44	-44	-45	-45	-49	-49
Saldo	6.361	5.965	6.119	6.559	6.519	6.646	6.727

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 441.000 hogere lasten en € 1.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

BV101 Bestuur & concern	Lasten	Baten
Bijdrage Waterlands Archief		
Wegens de jaarlijkse indexatie en hogere kosten neemt de deelnemersbijdrage toe, wat leidt tot hogere lasten.	142	
Gemeenteraadsverkiezingen		
In 2026 zullen de gemeenteraadsverkiezingen plaats vinden. Voor de installatie van de nieuwe gemeenteraad en andere kosten rondom de verkiezingen verwachten we € 100.000 hogere lasten in 2026.	100	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	199	-1
Totaal	441	-1

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Voorziening pensioenen ex-bestuurders

In 2026 staat per saldo een dotatie van € 100.000 aan de voorziening begroot.